

Thor Liberty. Nu ligger fraktfartyget i hamn i Kotka. Centralkriminalpolisen förhör kaptenen och styrmannen. Lehtikuva

Patriot-missil. Här i användning av japanska armén.

Missilfartygets kapten och styrmann förhördes

Tullen och polisen förhördde på torsdagen kaptenen och styrmannen på fraktfartyget som stoppades i Kotka. Förhören kommer att fortsätta.

Kaptenen och styrmannen greps på onsdagskvällen. Besättningen hördes som vittnen redan samma dag.

Enligt Centralkriminalpolisen misstänks kaptenen och styrmannen för brott mot bestämmelserna om export av försvarsmateriel.

– Nu försöker vi reda ut om det handlar om verklig vapenhandel eller inte. Missilerna har importerats till Finland utan transiteringstillstånd från Försvarsministeriet och därför utreds det som exportbrott. Varför det inte gjorts någon ansökan om tillståndet kan jag inte kommentera, säger kriminalöverkommissarie **Timo Virtanen**.

På grund av utredningstekniska skäl kommenterar CKP i det här skedet inte vem som var avsändare eller mottagare. Fyrans nyheter rapporterade att fartyget lastades med missiler i den tyska hamnen Emden och att tullen i Tyskland var medveten om dem. Virtanen tar inte ställning till Fyrans information.

Fartyget var på väg till Kina och Sydkorea.

Polisen och tullen fortsätter utreda fallet och kommer bland annat att begära handräckning från olika länder.

De 69 missiler som upptäcktes ombord på fartyget Thor Liberty har blivit beslagtagna. Patriot-robotarna har lastats av tryggt och orsakar ingen fara för omgivningen.

Försvarsmakten transporterar och lagrar missilerna på begäran av tullen på en förvaringsplats avsedd för sprängämnen. Sprängämneslasten på 150 ton var laglig eftersom det inte behövs något transiteringstillstånd för att frakta sprängämnen. Ämnena var förpackade som sig bör men borde fraktas i containrar. Fartyget flyttas till ett annat ställe i hamnen i Kotka på fredag och sprängämnena flyttas till containrar.

CKP ger ny information om utredningen dagen före nyårsafton. (FNB)

Nötöbo: Vi kunde ha sprängts i luften

Skärgårdsbor bestörta över ms Thor Libertys last. Fartyget låg i nödhamn utanför Nötö för två veckor sedan

Kim Lund | 465 1022/kim.lund@fabsy.fi

När det 97 meter långa lastfartyget Thor Liberty för två veckor sedan sökte skydd utanför Nötö för stormen som rasade på Skärgårdshavet var **Nina Björkstén** på pensionat Backaro lyckligt omedveten om hela händelsen.

Det var först efter att uppgifter om fartygets last av sprängmedel och missiler

blivit kända som hon förstod vad som hade hänt.

– Det är klart att man blir upprörd när man hör om sådant här. Vi kunde mer eller mindre ha sprängts i luften om någonting hade hänt. Men som tur slutade det lyckligt.

På grannön Aspö kunde Bruno Johansson se fartygets

Hårda bud. Vågorna var 8–9 meter höga och det blåste drygt 30 m/s då Thor Liberty begärde lots utanför Utö den 9 december. Foto: Hanna Kovanen

lanternor från sitt fönster. Inte heller han kunde då ana vad det var för ett slags fartyg.

– Nog är det skrämmande att veta att vi har haft sådana bomber såhär nära. Skulle fartyget ha exploderat skulle tryckvågen säkert ha känts här på Aspö också.

Inte heller enhetschef **Esa Saari** vid Trafiksäkerhetsverket i Åbo kände till hur dramatisk situationen var.

Thor Liberty var aldrig på väg till Utöfarleden men då stormen tvingade fartyget att söka nödhamn sände man en ruttavvikelse rapport till VTS-centralen i Pärnäs.

Då meddelade man också att det fanns farlig last

ombord. Men exakt vad lasten innehöll sades inte.

– Det var inget konstigt med det. Det rör sig hela tiden fartyg med farlig last här så det var helt normalt.

Saari råkade se fartyget på webbplatsen marintrafic.com då det ankrade vid Nötö. Han undrade vad det gjorde där, men tänkte att om det har några problem hör det säkert av sig.

– Om vi då hade vetat att det var lastat med olaglig last skulle vi ha inspekterat det redan där, säger Saari.

Lotsen tog stor risk i stormen

Men vad som hade hänt om Thor Liberty fortsatt utan lots med missiler om bord vill ingen spekulera i.

Folke Pahlman | 458 3640/folke.pahlman@fabsy.fi

Missilfraktfartyget Thor Liberty, som bad om lotsassistens i stormen utanför Utö för ett par veckor sedan, hade sjökort som gällde för den ursprungliga ruten till Kotka.

– Men fartyget saknade sjökort över den inre skärgården dit man behövde ta sig för att komma i lä för värsta stormen, säger **Ari Saa-**

ri som är lotsällderman för Skärgårdshavets lotsningsområde.

Det var inte Saari utan kollegan **Kaj Wikberg** som tog sig ut för att assistera fartyget, men ÅU lyckades inte nå Wikberg för en kommentar i går.

För Yles nyheter säger Wikberg att vädret var ytterst extremt, det värsta han varit

med på 15 år, med storm på 34 meter per sekund och 8–9 meters vågor.

Fartyget seglade utan lots.

Ari Saari, är det inte obligatoriskt att ha lots ombord på de aktuella vattnen?

– Inte då fartyget höll sig till sin rutt utanför Utö. Men då fören i medvind började peka mot Utö och den inre ytterskärgården och man ville in för att få lä säger lagen att lots är obligatorisk. Därför bad fartyget om assistens

Hur kan och vågar man som lots ta sig ut med kutter och upp för fartygslejd-

daren i sådant väder?

– Ja du, man frågar sig. Men det är vårt och kutterförarnas jobb. Det är inte alltid så roligt. Om det visar sig för svårt och livsfarligt brukar vi välja att vänta ut stormen. Den räcker vanligtvis bara några timmar.

Lotsen kände inte exakt till vad lasten innehöll, annat än att det handlade om en del sprängämnen.

Hade du Ari Saari gått ombord om du vetat att lasten består av 70 missiler och 160 ton sprängämnen?

– Ja, med all sannolikhet om jag vetat att den är bra

surrad. Då hålls den på plats och då är väl faran för explosion inte överhängande.

Men enligt bilder Wikberg sade sig ha sett låg lasten huller om buller och besättningen hade panik. Med andra ord tog lotsen en risk med fara för sitt eget liv.

Vad hade hänt om lotsen hade vägrat att gå ombord och hjälpa?

– Det vet ingen. Alla svar på den frågan är spekulationer. Men man kan inte utesluta en explosion som kunde ha fått vittgående följder.

Hur vittgående spekulerar Saari inte i.